

PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA

Věra Walachová

Žáci zpracují za použití brainstormingu a metody I.N.S.E.R.T text, ve kterém vyhledávají pro ně již známé a stejně tak nové informace o vzniku Protektorátu Čechy a Morava a o životě v něm.

dějepis

ZŠ

metoda I.N.S.E.R.T.

Použité zdroje

MANDELOVÁ, Helena et al. Dějiny 20. století - Dějepisné atlasy pro základní školy a víceletá gymnázia. 1. vydání. Praha: Kartografie Praha, 2004, s. 35. ISBN 80-7011-684-6.

ČAPKA, František: Dějepis. Novověk, moderní dějiny. 1. vydání. Brno: Nová škola, 2010, s. 45, 60 – 62. ISBN 978-80-7289-185-6.

JOŽÁK, Josef: Dějepis. Nová doba, 3. díl. Druhá světová válka a československý odboj. Praha: Práce, 1993, s. 12 – 16. ISBN 80-208-0292-4.

AUGUSTA, Pavel, HONZÁK, František: Dějiny v obrazech. Československo 1938 – 1945. 2. vydání. Praha: Albatros, 1999, s. 6 – 10. ISBN 80-00-00776-2.

EVOKACE:

- Motivace – swingová hudba
- Žákům je ukázána mapa „druhé republiky“ a mapa Protektorátu Čechy a Morava. Zároveň jsou jim položeny otázky: Jakým tématem se dnes budeme zabývat? Čím se tyto dvě mapy liší?
- Brainstorming – žáci jsou vyzváni, aby řekli, co vědí, nebo co si myslí, že vědí o Protektorátu Čechy a Morava – výroky (nápady) jsou učitelem zapisovány na tabuli, aniž by byly jakkoli hodnoceny či kritizovány (bouře mozků)
- Pokud si žáci u něčeho nejsou jisti – zapíšeme otazník
- Zaznamenejme i případné otázky žáků (na ohraničené místo na tabuli)

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU:

Využití metody I. N. S. E. R. T. - při čtení si žáci přímo do textu (na okraji článku, mezi řádky, nad slova) dělají poznámky podle tabulky.

- Nemusí označit každou informaci, ale pouze tu, která jim přijde v něčem důležitá.
- Informace v textu označují hned při prvním čtení.
- Po samostatné četbě vytvoří žáci dvojice – vrátí se na začátek textu a pomocí značek ho znovu projdou. Porovnají postupně, které informace si jeden nebo druhý člen dvojice označil a také porovnají, jaké značky použil.
- Navzájem si vysvětlí, jak si vybrali konkrétní informaci a proč použili právě tu značku, kterou použili.
- Mohou projít od každé značky 3 informace a porovnat je.

REFLEXE:

- Žáci si ze značek udělají přehled získaných informací a do tabulky si zapíší ty nejpodstatnější
- Návrat k brainstormingu zapsanému na tabuli:
 - Kde jsme se shodli s článkem?
 - Co jsme si díky článku ujasnili a co zůstalo nezodpovězeno?
 - Jaké informace si musíme ještě doplnit?

Příloha č. 1 Protektorát Čechy a Morava

V noci ze 14. na 15. 3. 1939 se v Berlíně naplňoval osud českého národa. 15. března 1939 prezident Emil Hácha po jednání s Hitlerem a Göringem podepsal prohlášení o předání zbytku republiky pod „ochranu“ německé říše. Vyhrožovali mu, že když nepodepíše, bude Praha bombardována německými letadly a obyvatelstvo zmasakrováno.

Týž den začaly německé jednotky obsazovat zbytek republiky, o čemž tisk informoval pouze jako o projíždění vojsk na Slovensko na základě vyžádání tamní vlády. Odpor kladli vojáci v kasárnách ve Frýdku – Místku. Na rozkaz poté kapitulovali. Večer dorazil do Prahy i Hitler a Háchu, jehož vlak nechali bloudit celý den, aby se Hitler do Prahy dostal dříve, vítala v Praze už německá armáda.

16. března 1939 byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava. Nad českými městy zavlál hákový kříž, symbol tisícileté třetí říše. Protektorát měl sice vlastní vládu (Beran, Eliáš, Krejčí, Bienert), prezidenta (E. Hácha), policii a četnictvo, ale všechny státní orgány byly podřízeny Německu a měly omezené pravomoci. Nejvyšší moc v protektorátu měl přímý Hitlerův zástupce – říšský protektor (Konstantin von Neurath, Reinhard Heydrich; od r. 1943 úlohu převzal německý státní ministr Karl Hermann Frank). Parlament byl rozpuštěn. Protektor měl i zákonodárnou moc. Okupační režim se opíral o armádu, jednotky SS (nacistické elitní, vybrané jednotky) a gestapo (tajná státní policie).

Prezident i vláda byli nuceni s Němci spolupracovat, aby zabránili tomu, že by Hitler přeměnil protektorát v území přímo spravované Německem. Politický život přestal prakticky existovat – byly zakázány české politické strany, ale i Sokol a Junák. Na úřadech a školách se objevily dvojjazyčné německo-české nápisy, byly odstraněny sochy Masaryka. Němčina se stala úředním jazykem. Cílem bylo poněmčení (germanizace) českého národa. V tisku fungovala cenzura, bylo zakázáno poslouchat zahraniční rozhlas. Na silnicích se začalo jezdit vpravo.

Příloha č.2

✓	-	+	?
Udělej fajfku na okraji textu, jestliže určitá informace v textu potvrzuje, co jsi věděl nebo sis myslel, že víš.	Udělej minus, jestliže je informace, kterou čteš, v rozporu s tím, co víš nebo co jsi slyšel. Tímto znaménkem můžeš označit také nějaký rozpor uvnitř textu.	Udělej plus, jestliže informace, kterou se dozvíš, je pro tebe nová a zároveň důvěryhodná.	Udělej otazník, jestliže se objeví informace, které nerozumíš, která tě mate nebo o které by ses chtěl dozvědět více.

Příloha č.3
Protektorát Čechy a Morava - tabulka

✓	+	-	?